

Beszámoló az UNESCO/UIA Oktatási Munkabizottsága (EDUCOM) 2020. májusa és 2021. májusa közötti munkájáról

A Nemzetközi Építész Szövetség (UIA) és az Egyesült Nemzetek Szövetsége (ENSZ) Oktatási, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO) által közösen létrehozott Oktatási Munkabizottság, röviden UNESCO/UIA EDUCOM rendszeres bizottsági regionális találkozókra és az UIA hivatalos konferenciáin tárgyalja az építészképzés és az építész szakmagyakorlók továbbképzésének aktuális témáit. A bizottság közgyűlésére minden év első felében kerül sor.

Az építészet globális jelentőségére és az egész emberiség jólétét érintő fontosságára mi sem mutat rá jobban, mint az, hogy az építészeket tömörítő világszervezet és a legtöbb állam részvételével működő világszövetség, az ENSZ közösen működnek közre az építész szakma vívmányainak elismerésében és folyamatos fejlődése érdekében a Föld valamennyi lakója érdekében.

Az Oktatási Munkabizottságban, mint az UIA más testületeiben, a világ 5 régióját képviselik a delegáltak, ahol Magyarország a 2. régióhoz tartozik, küldöttjeként Bachmann Bálint vesz részt a munkájában. A legutolsó személyes jelenléttel megtartott ülésre még a világméretű COVID-19 járványt megelőzően, 2020. január 26-27-én az UIA hivatalos helyiségében, a párizsi Tour Montparnasse 42. emeletén került sor. Az ülésen a dél-kelet ázsiai küldöttek az utazási korlátozások miatt már ekkor sem tudtak részt venni.

A Munkabizottság tavalyi második ülésére online formában került sor 2020.december 3-án.

A bizottság ekkor áttekintette a 2020-as eredeti dátumról 2021-re elhalasztott, Rióban tartandó UIA világkongresszus előkészületeit, különös tekintettel az építészképzést érintő témákra. Az UIA döntött a három évente adományozható Építészoktatás Innovációs Díjának megalapításáról és megerősítette az UIA Students (UIAS) ifjúsági szervezet létrehozásának szándékát. Az építészképzés innovációját értékelő pályázat kiírása elérhető volt az UIA honlapján, az alábbi linken <https://competition.uia-architectes.org/en/competitions/uia-award-for-innovation-in-architectural-education.html>. A pályázaton építészképző egyetemek és főiskolák indulhattak, bemutatva az oktatás terén elért újító eredményeiket, a szakmagyakorlásra való felkészítés innovatív módszereit. A pályázat díjazottjait Rióban mutatják be.

Az UIA világkongresszusára készülve az oktatási bizottság külön szekciót szervez az építészoktatás témájában, amihez kérte a delegáltak segítségét az előadók kiválasztásában, a tervezett kiállítások megszervezésében és a Rióban tartandó kerekasztalbeszélgetések moderálásában. Az UIA három évente megrendezett globális eseményén szeretnék bemutatni az építészképzés jelenét az előremutató kezdeményezéseken keresztül, mindezt az UNESCO/UIA építészképzési akkreditációjával rendelkező intézmények bemutatásával, illetve a frissen alapított Építészoktatás Innovációs Díja kitüntetettjeinek kiállításával. Tekintettel az elhúzódó COVID-19 járványra, a világkongresszus teljes programja online módon kerül megrendezésre már márciusban induló programokkal. A Rióban tervezett

összes program megrendezésre kerül, minden esemény online elérhető lesz a résztvevők számára a 2021. július 18-22. között tartandó építészeti világkongresszuson.

Az UIA korábban bejelentette csatlakozási szándékát a Canberra Accord elnevezésű szervezethez, amelynek a világ számos, jelentős építészképzési akkreditációs szervezete már tagja, így a kanadai CACB-CCCA, az amerikai NAAB, a mexikói ANPADEH, a kínai NBAA, a japán JABEE, a koreai KAAB és a Dél Afrikai SACAP is. Az UIA oktatási bizottságát a Canberra Accord képviselőjében George Henderson arról tájékoztatta, hogy az ausztráliai központú szervezet elfogadta az UNESCO/UIA EDUCOM csatlakozási kérelmét, döntésük értelmében ideiglenes tagságot nyert. A csatlakozási folyamat végén - várhatóan 2022-ben - a szervezet teljes jogú tagjává válik az UNESCO/UIA Oktatási Munkabizottsága.

Az UIA oktatási bizottság munkájának fókuszában az UNESCO-val közösen létrehozott építészképzési minőségbiztosítási akkreditációs rendszer népszerűsítése áll <https://competition.uia-architectes.org/webApi/en/working-bodies/formation>.

A bizottság a világ öt régiójából érkező megkeresésekre két lépcsőben értékeli az egyes építészképző intézmények oktatását, annak személyi és infrastrukturális adottságaival együtt. Az eljárás keretében, felkért nemzetközi szakértők látogatják meg a képzőhelyeket és alkotnak véleményt az ott folyó építészoktatásról. A bizottság célja, hogy a világ azon országaiban is érvényesülhessenek az építészet legkorszerűbb törekvései az oktatásban, ahol saját, nemzeti felsőoktatási minőségbiztosítási rendszer nem működik, illetve összehangolja a különböző akkreditációs szervezetek követelményeit az UIA és más építész szakmai szervezetek iránymutatása alapján.

A bizottság állást foglalt arról is, hogy az UNESCO/UIA által 2017-ben kidolgozott, 16 pontból álló, építészképzési irányelveket tartalmazó *Charter* és a szintén az UNESCO/UIA által jegyzett akkreditációs rendszer, a *Validation Ssystem* széles körben megismertetésre kerüljenek a nemzeti tagszervezetekben és az egyes építészképző intézményekben is. Az UIA célja az, hogy átfogó képet alkosson az építész szakma és annak gyakorlására felkészítő képzések színvonaláról, a felmérés pártatlanságát az azonos elvárásokat megfogalmazó, két lépcsős akkreditációs eljárás szavatolja.

A bizottsági tagok feladata, hogy a delegáló szervezetükön keresztül elérjék az egyetemeket, ahol így tudomást szerezhetnek az építész világszervezet ajánlásairól a képzés tartalmi követelményeivel kapcsolatban. Az UNESCO/UIA akkreditációt korábban 10 intézmény szerezte meg, további 10 eljárás lezárásáról szavazott ezalkalommal a bizottság. Tekintve az építészeti oktatást folytató intézmények nagy számát (Brazília 600, India 800, Kína 600 és Európa 800), további promóció szükséges az információ továbbadásában, nemcsak az egyetemek felé, de azon építészek részére is, akiket, mint szakértőket a bizottság bevonna az akkreditációs eljárásba.

UNESCO/UIA EDUCOM akkreditációs látogatások 2020-ban

A bizottság tárgyalta a 2020-ban történt virtuális akkreditációs látogatások eredményét a szakértők véleménye alapján. A látogatásokról készült részletes beszámolókat a bizottság

megismerte, a szakértők véleményét elfogadta, majd a az irányító testület régiós delegáltjai szavaztak az akkreditáció odaítéléséről.

Korábban az Ecole d'Architecture de la Reunion, az Ecole Nationale Supérieure d'Architecture de Montpellier, Cairo University Architectural Engineering and Technology, a Cairo University, az American University in Cairo és a Fachhochschule Münster öt éves építész képzéseit akkreditálta a testület 5 évre.

A bizottság áttekintette a következő évek akkreditációs feladatait, a következő felsőoktatási intézmények kérelme alapján tervez látogatásokat 2021-től: University of Ajman (2021), ETSAB Barcelona (2022), MSFAU Istanbul (2022), MARKHI Moszkva (2022), UrUAA Jekatyerinburg (2022).

name of school/location	country	type of validation/service	report group members	agreed dates	reporter
Abedian School of Architecture Bond University Robina, Gold Coast	Australia	request for validation procedures sent [request 28 August 2019]	no further correspondence	N/A	N/A
VISITS completed in 2020					
5 Fachhochschule Münster University of Applied Sciences Münster NB: virtual visit	Germany	full validation of study programme full report group 5 years validation awarded	Luis Rico-Gutiérrez (chair); Branko Kolarevic; Zuraina Leily Awalludin; Luke Murray; Lutz Beckmann (regional rep);	12-16 October 2020	Alex Wright (RIBA)
ENQUIRIES in 2020					
Kiev National University of Building and Architecture Kiev	Ukraine	enquiry re UIA validation [request 7 Jan 2020]	no further correspondence	tbc	tbc
ENQUIRIES in 2021					
Université Libre de Tunis Tunis	Tunisia	enquiry re UIA validation [request 26 January 2021]		tbc	tbc
MSA University 6th of October City	Egypt	enquiry re UIA validation [request 3 January 2021]		tbc	tbc
summary of revalidation schedule					
1 University of Ajman	Ajman	Oct-18	2021	agree dates w/school	tbc
2 ETSAB, Barcelona	Spain	Jun-17	2022		tbc (RIBA)
3 MSFAU, Istanbul	Turkey	Nov-17	2022		
4 MARKHI, Moscow	Russia	May-17	2022		
5 UrUAA, Yekaterinburg	Russia	Apr-17	2022		
6 American University in Cairo	Cairo	Oct-19	2024		
7 Cairo University FE BSc	Cairo	Oct-19	2024		
8 Cairo University BSc AET	Cairo	Oct-19	2024		
9 ENSAM, Montpellier	France	Oct-19	2024		
10 Réunion, St Denis	Réunion	Oct-19	2024		
11 FH Munster	Germany	Oct-20	2025		

1. ábra Az UNESCO/UIA EDUCOM folyamatban lévő és tervezett akkreditációs eljárásai

Az UNESCO/UIA akkreditációs eljárásának lefolytatása a hazai építészképzés szempontjából is hasznos lehet, hiszen az építész világszervezet értékelése és az eljárás során megfogalmazott ajánlások elősegíthetik építészoktatásunk nemzetközi standardoknak való megfeleltetését, ezáltal növelve a jövő magyar építészeinek nemzetközi versenyképességét. A Mész Oktatási Munkabizottsága javaslatot tesz a mind a nyolc magyar építészképző egyetemet tömörítő Magyar Építészképző Intézmények Fórumának, hogy vizsgálják meg az UNESCO/UIA 16 pontos ajánlását és döntsenek a minősítési eljárás esetleges elindításáról.

A hazai építészképzést folytató intézmények közül elsőként a Pécsi Tudományegyetem Műszaki és Informatikai Kara Építész Szakmai Intézete jelentette be szándékát az UIA Oktatási Bizottságánál. Medvegy Gabriella DLA dékán 2021. április 15-én kereste meg Magda Mustafa úrhölgyet, a Bizottság alelnökét a magyar és angol nyelven folytatott építész-mérnök alapszak (BSc) és mesterszak (MSc) együttes validálásának kérelmével. A folyamat várhatóan

két évet vesz igénybe, aminek a végén a pécsi képzés öt évre nyerheti el az UIA akkreditációját, ami a nemzetközi beiskolázás támogatása mellett, a magyar végzettek globális érvényesülését is szolgálja majd.

A bizottság a 2021. évi első ülésén, amire online formában került sor február 24-én, javaslatokat fogalmazott meg a legutóbb 2017-ben elfogadott UNESCO/UIA Charter-ben rögzített építészeti képzésre vonatkozó 16 irányelv aktualizálásával kapcsolatban. Mivel a 16 pont közül 11 az Európai Bizottság direktívájában szereplő építészképzésre vonatkozó követelményekkel azonos, így azok érdemben változatlanul maradtak. A fennmaradó 5 pontból a 12. az egyéni, társadalmi, kulturális, városi, építészeti és környezeti, illetve az építészeti örökségre fókuszál, a 13. a környezettudatos tervezés, értékmegőrzés és rehabilitációt célozza, a 14. az építéstechnológia átfogó ismeretét hangsúlyozza, a 15. projekt menedzsment ismereteket, míg a 16. a tudományos kutatás jelentőségét húzza alá, mind a hallgatók, mind az oktatók számára. A bizottság által tett szószaki változtatási javaslatokat az UIA plénuma hagyja jóvá, várhatóan 2023-ban.

Budapest, 2021. május 2.

Bachmann Bálint DLA
UNESCO/UIA EDUCOM bizottsági tag